

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

640.24

Hely

Idő

"1911"

Személy

Szerző L. L. (Lakatos László.)

Cím 270.000 korona.

Forrás: Peste napló

Bp.

(Hely)

1911

(Idő)

III/9

(Köt. v. füz.)

270,000 korona.

Ezt a kis összeget egy ur adta ma át a másiknak. Az, aki a pénzt kapta, a 270.000 korona ellenértéke ellenében egy kávéházat nyújtott a másiknak. Egy pesti kávéházat, ami tehát nem csupán kávéház, hanem étterem, klub, mulatóhely, börze, pagoda, pavillon, parlament, meeting-hall, muzeum, képtár, hangversenyterem, klimatikus gyógyhely, szanatórium, buddhista templom és minden egyéb.

Örülünk, szívből és minden fentartás nélkül örülünk neki, hogy a mi drága városunkban immáron ilyen vételárig rug fel a szerényen kávéháznak nevezett szentély. Ha Berlinben laktánk, annak örülnénk, hogy a Wertheim ára szökkent fel, ha Londonban, hogy a kereskedelmi hajóé, ha Firenzében, hogy a régi képeké, ha Christianiában, hogy az Ibsen-könyveké, ha Znaimban, hogy az ugorkáé. De mert Pesten, a drága, a kedves, a csömörbe kergető Pesten lakunk, annak kell örülnünk, abban kell látnunk a város fejlődésének kézzel fogható bizonyítékait, hogy a kávéházak ára az Inkák kincsének arányában növekszik meg. És örömiünk kettős, ha elgondoljuk, hogy a kávéházban nekünk, magunknak is megnövekszik a vételárunk.

Igen, a mi vételárunk. Mert legyünk tisztában vele, hogy tulajdonképpen rólunk van szó, tisztelt olvasóm, rólunk, aki a kávéházban olvas engem és rólam, aki a kávéházban — pont a szomszéd asztalnál — irok önnek. Mert minket adtak el. Ne higgye ugyanis, hogy csak a márvány asztalt, a tükört, a nádszéket, a több családra berendezett pamlagot adták el. Nem. Pelfedezék Önnek valamit. Az a sok velencei tükör, a pamlagokról lefityegő aranyrojt, a billiárd-asztalok, az

ezüst szerviz és minden, ami a kávéházban van, egy halott, sőt értéktelen valami volna, ha e sok fényes dolog közzé nem telepednének le az óra pontosságával mi ketten Ön meg én és a mi családaink, barátaink, ösmerőseink, ellenségeink, hitelezőink és adósaink, a nők, akiket szeretünk és a nők, akik minket szeretnek, szóval az a pár száz ember, akivel minden pesti középosztálybeli embernek érintkezése van és akik után már nagyszerűen megélhet egy kávéház. Mi a törzsvendég, a hitvány, a piszkos stam (csak egy m-mel, mert most magyarul írjuk) egyszerűen egy nemzetgazdasági tényező vagyunk, egy tényező, akit tudományos képletekben alfával vagy bétával lehetne jelezni vagy így: A², vagy B³ és mi az A² és a B³ vagyunk azok, akik életet és értéket varázsolunk a kávéházi berendezésnek különben halott és értéktelen tömegébe. Uram, mi ketten. Ön és én, mi egy nehéz képlet, egy értékképző, egy komplikált nemzetgazdasági fogalom vagyunk, amelyen szegény jogszigorlók elbuknak a szigorú Földes Béla tanárnál.

És mégis — ez a borzasztó — minden fontosságunk dacára, mit mondjak Önnek, annak dacára, hogy mi már tudományos definíciók lettünk, mi mégis árucikkek vagyunk. Ugy árulnak minket, mint egykoron Tunisz utcáin a finom, oh milyen finom keleti rabnóket. Eladnak anélkül, hogy megkérdeznének, eladnak, mint a nálunk sokkal műveltebb gimnazisták mondanák sine nobis. Eladnak anélkül, hogy tudnánk róla, eladják az erszényünkben levő piccoló árat, az inyünket, a táplálkozó és az emésztő szerveinket, azt a megrögzött szokásunkat, hogy ebéd után szeretjük a London News képeit nézegetni és közben barátunkat és asztaltársunkat kelle-

mes szivarfüstbe burkolva ugratni és heccelni. Értékünk van, de ez másnak hajt hasznót, tudjuk, hogy nemzetgazdasági tényezők vagyunk és olyanok keresnek rajtunk — oh milyen szomorú — akik még egy egyszerű, harminc-negyven ivre terjedő nemzetgazdasági disszertációt se tudnának megírni. Egy elnyomott, kiuzsorázott, egy kiaknázott osztály vagyunk mi stam-ok (még mindig egy m-mel.) Tenünk kellene valamit. Szervezkednünk kellene. Hogy mikor és hol? Legjobb volna ma este féltiz és tiz között egy ujonnan fölszentelendő kávéházban, bal második fülsze tükör alatt.

L. L.